

ISSN 2657-3326

MONITOR ASEAN

GRUDZIEŃ 2019

„Monitor ASEAN” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w państwach Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej, ze szczególnym naciskiem na działania Chin w regionie. Monitor opracował Mateusz Chatys – młodszy analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR ASEAN

GRUDZIEŃ 2019

I. STOSUNKI CHINY-ASEAN

2 grudnia: Chiny włączyły się do rywalizacji o tajski rynek zbrojeniowy. Premier Tajlandii - Prayuth Chan-Ocha, podpisał porozumienie o współpracy z zakresu zbrojeń zarówno z przedstawicielem Stanów Zjednoczonych - Markiem Esperem (szef Pentagonu), jak i Chin - Wei Fenghe (minister obrony) w odstępie mniej niż godziny. Świadczy to o dużej pracy wykonanej przez Pekin, któremu udało się wypracować dobre relacje z państwem, które w 2003 roku zostało określone przez ówczesnego prezydenta USA - George W. Bush, głównym sojusznikiem spoza NATO. Co prawda zamach stanu z 2014 roku nadszarpał wizerunek Tajlandii w oczach amerykańskich elit politycznych, ale ostatnie wybory z marca tego roku przyczyniły się do nowego otwarcia w relacjach między państwami. Stąd w sierpniu 2019 roku ogłoszono zakupienie 70 amerykańskich pojazdów opancerzonych typu Stryker i plan zakupu 50 kolejnych w najbliższej przyszłości. Z kolei miesiąc później poinformowano o zamówieniu ośmiu lekkich śmigłowców rozpoznawczych AH-6i. Mimo dominującej pozycji Stanów Zjednoczonych jako największego na świecie sprzedawcę uzbrojenia, Chiny rozwijają swoje możliwości również i na tym polu. Według danych zgromadzonych przez SIPRI sprzedaż broni konwencjonalnej z Chin wzrosła z 644 mln USD w 2008 roku do 1,04 mld USD w 2018 roku, z czego państwa azjatyckie stanowią 75% wszystkich odbiorców. Biorąc pod uwagę fakt, że budżet Tajlandii na zakup nowego uzbrojenia wynosi około 7,7 mld USD, bardzo możliwe, iż to Chiny staną się dostawcą tańszych odpowiedników potrzebnej broni.

3 grudnia: Chiny mają nowego ambasadora na Filipinach. Zhao Jianhua został zastąpiony na stanowisku chińskiego ambasadora na Filipinach przez Huang Xiliana, który pełnił wcześniej funkcję wysłannika przy Stowarzyszeniu Narodów Azji Południowo-Wschodniej. Choć prezydent Rodrigo Duterte zmienił całkowicie politykę zagraniczną faworyzując Chin, to nowy ambasador będzie musiał sprostać wielu wyzwaniom. Do najważniejszych z pewnością należy zaliczyć zmianę percepcji Chin

MALEZJA ZAO- STRZA SWOJE STANOWISKO W SPRAWIE M. PO- ŁUDNIOWOCHIŃ- SKIEGO

Podczas 51. sesji obrad Komisji ds. Granic Szelfu Kontynentalnego ONZ, która odbyła się 12 grudnia w Nowym Jorku, malezyjska delegacja złożyła wniosek w sprawie przedłużonego szelfu kontynentalnego, rozciągającego się ponad 200 mil morskich od linii podstawowej. We wniosku podważono zasadność chińskiej linii dziewięciu kresek.

przez zwykłych obywateli Filipin. Zgodnie z sondażem firmy Social Weather Stations z ubiegłego miesiąca tylko 33% respondentów zadeklarowało zaufanie do Chin. Jest to spadek o 9 punktów procentowych w porównaniu do tego samego badania z czerwca 2019 roku. Z kolei wskaźnik zaufania do Stanów Zjednoczonych wyniósł 72%, czyli ponad dwa razy większy.

6 grudnia: chińska delegacja odwiedziła Laos. Na zaproszenie Laotańskiej Partii Ludowo-Rewolucyjnej wizytę złożyła chińska delegacja, na czele z Zang Anminem, pełniący funkcję Sekretarza Generalnego Wydziału Organizacyjnego Komitetu Centralnego KPCh. Przedstawiciele chińskiego rządu przedstawili wyniki ustaleń, będących wynikiem czwartej sesji plenarnej Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Chin XIX kadencji. W tym celu doszło do spotkania z członkiem Biura Politycznego Komitetu Centralnego LPLR - Chansy Phosikham, a także szefem komisji ds. kontaktów zagranicznych Centralnego Komitetu LPLR - Sounthone Xayachack.

6 grudnia: chiński radca stanu spotkał się z przedstawicielem Singapuru. Zhao Kezhi, pełniący funkcję radcy stanu i ministra bezpieczeństwa publicznego przyjął w Pekinie ministra spraw wewnętrznych Singapuru - Kasiviswanathan Shanmugam. Politycy omówili warunki współpracy na rzecz zwalczania przestępczości, w tym ścigania chińskich zbiegów podejrzanych o przestępstwa celne, a także przeciwdziałania oszustwom telekomunikacyjnym i hazardowi online. Singapurski minister podkreślił gotowość wzmocnienia współpracy organów ścigania na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa w regionie.

8 grudnia: chiński radca stanu spotkał się w Birmie z szefową rządu. Radczynie stanu i minister spraw zagranicznych Birmy – Aung San Suu Kyi, przyjęła swojego chińskiego odpowiednika – Wang Yi, w Naypyidaw. Chiński szef dyplomacji stwierdził, że w świetle 70. rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych między państwami należy przygotować serię spotkań przedstawicieli na najwyższym szczeblu w celu zacieśnienia współpracy w takich obszarach jak gospodarka, handel, wymiana międzyludzka i kultura. Ponadto Wang Yi zadeklarował pełne poparcie dla kontynuacji rozwoju Korytarza Gospodarczego Chiny-Birma, jako jednego z głównych programów realizowanych w ramach inicjatywy Pasa i Szlaku. Zwłaszcza w kontekście rozwoju Specjalnej Strefy Ekonomicznej Kyaukphyu i przygranicznych stref wymiany gospodarczej. Zwrócono również uwagę na brak ingerencji Chin w wewnętrzne sprawy innych państw, co można uznać jako poparcie dla rządu Aung San Suu Kyi, która od 2017 roku zmaga się z krytyką międzynarodową w związku z podejrzeniami o ludobójstwa na muzułmańskiej mniejszości etnicznej Rohingja. Chiński radca stanu spotkał się też z przedstawicielami birmańskiego wojska, wśród których znalazł się między innymi naczelny dowódca służb obrony - Min Aung Hlaing. Podczas rozmów skupiono się na nowych sposobach umożliwiających przyspieszenie procesu pokojowego między zbrojnymi organizacjami mniejszości etnicznych a rządem, co zwiększy bezpieczeństwo na obszarach przygranicznych.

10 grudnia: odbyła się kolejna edycja targów handlu przygranicznego Chiny-Birma. Zainaugurowane w 2001 roku dwustronne targi graniczne przyczyniły się do wyraźnego zwiększenia wymiany handlowej między Chinami i Birmą. Według organizatorów wydarzenia zanotowano ponad dziesięciokrotny wzrost, a tegoroczna wymiana osiągnęła wartość 4,5 mld USD. Podczas

18. edycji zorganizowanej w przygranicznym mieście Ruili, położonym w chińskiej prowincji Yunnan przygotowano ponad 560 stanowisk dla wystawców z obu państw, ale również obecni byli przedstawiciele Rosji, Tajlandii czy Wietnamu. Podczas targów zaprezentowano różnego rodzaju produkty, od żywności i produkty rolne, przez odzież aż do sprzętu RTV i AGD.

12 grudnia: 40 obywateli Chin zostało aresztowanych w Malezji. Dyrektor malezyjskiego departamentu imigracyjnego - Datuk Khairul Dzaimiee Daud, poinformował o aresztowaniu 65 osób w dwóch operacjach policyjnych. Wśród zatrzymanych znalazło się 40 Chińczyków, którym postawiono zarzuty udziału w oszustwach internetowych. Jest to kolejna duża grupa obywateli Chin aresztowanych w Malezji po tym jak w ubiegłym miesiącu zatrzymano 680 obywateli tego państwa.

15 grudnia: chińskie firmy wzięły udział w targach importu i eksportu w Kambodży. Ponad 60 chińskich firm uczestniczyło w 14. edycji targów import-export, zorganizowanych w Diamond Island Exhibition Center, położonym w stolicy kraju. Czterodniowa wystawa została zainaugurowana przez premiera Hun Sena. Minister handlu - Pan Sorasak, poinformował, że na wydarzeniu zarówno firmy krajowe jak i zagraniczne miały okazję zaprezentować swoje produkty na 372 stanowiskach. Z czego chińskie firmy miały do swojej dyspozycji 100 stanowisk. W targach wzięł również udział chiński ambasador - Wang Wentian, który zachęcał do współpracy z chińskimi przedsiębiorcami.

16 grudnia: tajska firma telekomunikacyjna będzie współpracować z Huawei. Wiceprezes państwowej firmy telekomunikacyjnej CAT Telecom Public Company Limited - Dhanant Subhadrabandhu, poinformował na konferencji prasowej o uruchomieniu wspólnie z chińskim Huawei nowej usługi "Optical Transport Network (OTN) Premium Private Line", mającej na celu zapewnienie większego bezpieczeństwa dla wszystkich użytkowników w dobie transformacji cyfrowej. Wiceszef działu technologicznego tajskiego oddziału Huawei - Woragarn Likhitdechakadi, dodał, iż nowa usługa pozwoli klientom biznesowym i rządowym na obsługę większej ilości danych, niezależnie od lokalizacji.

16 grudnia: Chiny wyraziły sprzeciw w sprawie malezyjskiego wniosku do ONZ. Podczas 51. sesji obrad Komisji ds. Granic Szelfu Kontynentalnego ONZ, która odbyła się 12 grudnia w Nowym Jorku, malezyjska delegacja złożyła wniosek w sprawie przedłużonego szelfu kontynentalnego, rozciągającego się ponad 200 mil morskich od linii podstawowej. We wniosku podważono zasadność chińskiej linii dziewięciu kresok, a co za tym idzie roszczenia Pekinu na Morzu Południowochińskim. Chińska delegacja natychmiast złożyła sprzeciw, a także wysłano notę dyplomatyczną do Sekretarza Generalnego ONZ - Antonio Guterres, w której jest mowa o poważnym naruszeniu suwerenności Chin i podważenia jurysdykcji tego państwa na Morzu Południowochińskim.

18 grudnia: Filipiny po raz pierwszy będą importować pociągi chińskiej produkcji. Filipińskie linie kolejowe podpisały umowę z chińską firmą - CRRC Zhuzhou Locomotive Co., Ltd., na zakup pierwszych trzech pociągów chińskiej produkcji. Maszyny będą rozwijały prędkość około

120 km/h, a składy będą zawierały trzy klasy o różnych standardach: biznes, pierwszą i drugą. Pociągi będą kursowały na trasie łączącej Manilę z regionem Bicol na południu wyspy Luzon. Do tej pory CRRC Zhuzhou przyjęło ponad 50 zamówień z 20 państw (takich jak Singapur, Maleszja, Turcja czy Republika Południowej Afryki) nie tylko na pociągi i składy, ale również innego rodzaju sprzęt.

20 grudnia: na Filipinach aresztowano 342 chińskich pracowników. W 2016 roku wprowadzono licencje na prowadzenie internetowej działalności hazardowej, co przyczyniło się do zwiększenia wpływów do budżetu państwa dzięki dużej popularności tego rodzaju usług w Azji (głównie w Chinach). Możliwość prowadzenia tego rodzaju działalności przyczyniła się jednak do powstawania nielegalnych firm, które nie tylko nie płacą podatków, ale często są wykorzystywane do prania brudnych pieniędzy. Filipińskie władze poinformowały o rozbiciu jednej z takich organizacji, prowadzonej przez Chińczyków, w wyniku czego aresztowano 342 osoby. Zyski z działalności hazardowej są tak istotne dla prezydenta Duterte, że ten sprzeciwił się nawet sugestii Chin, aby zdelegalizować hazard internetowy. W niektórych obszarach Filipin rozwój firm hazardowych przyczynił się do drastycznego wzrostu cen nieruchomości, co wzbudza oburzenie społeczne. Między innymi dlatego w mieście Makati władze lokalne podjęły decyzję o wstrzymaniu wydawania nowych licencji.

22 grudnia: w Kambodży odbyło się forum poświęcone współpracy z Chinami w ramach BRI. W związku z 10. rocznicą funkcjonowania Instytutu Konfucjusza na Królewskiej Akademii Kambodży zorganizowano forum akademickie poświęcone współpracy Kambodża-Chiny w ramach inicjatywy Pasa i Szlaku (BRI). Naukowcy z obu państw poddali analizie stosunki dwustronne między państwami, a także efekty współpracy w ramach projektów realizowanych pod parasolem BRI. Przedstawiono między innymi dane, z których wynika, że łączna wartość handlu między państwami osiągnęła w 2018 roku wartość 6,6 mld USD, a według prognoz już w 2023 roku zostanie przekroczona bariera 10 mld USD.

22 grudnia: prace nad budową lotniska w Kambodży przez chińską firmę postępują. W 2008 roku chińska firma Tianjin Union Development Group uzyskała pozwolenie na dzierżawę 45 tys. hektarów ziemi (choć kambodżańskie prawo zezwala na dzierżawę tylko 10 tys. hektarów) w Kambodży (obszar zawiera około 20% całego wybrzeża państwa) na okres 99 lat za kwotę 30 USD za hektar. W ramach projektu Dara Sakor o wartości 3,8 mld USD chińskie przedsiębiorstwo zbuduje port, lotnisko i inteligentne miasto. Chińska inwestycja budzi wielkie zaniepokojenie na Zachodzie, zwłaszcza ze strony Stanów Zjednoczonych. Amerykanie uważają, że zarówno port jak i lotnisko mogą zostać wykorzystywane przez chińskie wojsko. Choć premier Hun Sen wielokrotnie zaznaczał, że konstytucja Kambodży nie pozwala na obecność obcych wojsk na terytorium kraju, to krążą domysły o tajnym porozumieniu militarnym między Pekinem i Phnom Penh. „The New York Times” analizuje postępu nad budową lotniska, które będzie posiadało najdłuższy pas startowy w kraju, a także takie detale jak ciasne zatoczki do zawracania, które są preferowane przez pilotów myśliwców. Prace budowlane nad lotniskiem mają się zakończyć w ciągu roku. O stopniu zaniepokojenia całą inwestycją może również świadczyć fakt, że były szef sztabu wojska Kambodży – generał Kun Kim, oraz jego rodzina zostali objęci na

początku grudnia bieżącego roku amerykańskimi sankcjami za domniemane czerpanie korzyści finansowych ze współpracy z chińskimi spółkami państwowymi, a także za wykorzystywanie żołnierzy do przymusowego wysiedlania obywateli Kambodży z obszarów objętych projektem Dara Sakor.

24 grudnia: 89. edycja wspólnego patrolu na rzece Mekong została zrealizowana. Służby z Chin, Laosu, Birmy i Tajlandii przeprowadziły kolejną edycję wspólnego patrolu na rzece Mekong. Jak co roku przeprowadzono kontrole i inspekcje statków oraz portów w celu zwiększenia bezpieczeństwa w regionie. Patrol rozpoczął się w prowincji Yunnan w południowo-zachodnich Chinach. Inicjatywa została zapoczątkowana w 2011 roku, po tym jak członkowie zorganizowanej grupy przestępczej porwali dwa statki i zabili 13 członków załogi pochodzących z Chin.

25 grudnia: Kambodża otwiera kolejne centrum handlowe w Chinach. W ramach negocjacji dotyczących umowy o wolnym handlu oraz w celu promocji handlu i inwestycji, Kambodża otworzyła swoje szóste centrum handlowe w Chinach, tym razem w stolicy prowincji Yunnan. Do tej pory centra powstały w prowincjach Guangdong, Shaanxi, Zhejiang, Shandong, a także w Specjalnym Regionie Administracyjnym Hongkong. Minister handlu Kambodży - Pan Sorasak, zapewnił, iż nowe centrum przyczyni się do zwiększenia rozpoznawalności produktów w Chinach, co przełoży się na rozwój dwustronnej współpracy handlowej i gospodarczej.

26 grudnia: chińskie firmy zbudują luksusowe hotele w Kambodży. Zgodnie z informacjami przedstawionymi przez Radę Rozwoju Kambodży, dwie firmy z Chin zainwestują 1,5 mld USD w budowę hoteli i centrów handlowych. Pierwsza z nich, a mianowicie Xin Da Shi Jie International Hotel Co Ltd. zamierza zbudować pięciogwiazdkowy hotel z 1,5 tys. pokojami za kwotę 331,5 mln USD. Drugi projekt realizowany przez BOCC Development Co Ltd. ma na celu budowę pięciogwiazdkowego hotelu z 1,6 tys. pokojami oraz centrum rozrywkowego w stolicy Kambodży o łącznej wartości 1,181 mld USD. Według szacunków nowe inwestycje z Chin przyczynią się do powstania około 8,879 nowych miejsc pracy. Budowa kolejnych hoteli jest tym bardziej istotna, że cały czas rośnie liczba zagranicznych turystów w Kambodży (w 2019 roku wskaźniki zanotowały 10% wzrost liczby turystów).

28 grudnia: w Indonezji zorganizowano protest przeciwko traktowaniu muzułmanów w Chinach. Ponad tysiąc osób wzięło udział w proteście przeciwko traktowaniu Ujgurów w prowincji Xinjiang przed chińską ambasadą w Dżakarcie. Organizator marszu - Yusuf Martak, potępił traktowanie muzułmanów przez komunistyczny rząd, który według licznych doniesień dokonuje licznych zatrzymań i prowadzi obozy reedukacyjne, gdzie ujgurska mniejszość jest poddawana torturom. Zgodnie z informacjami organizacji zajmujących się ochroną praw człowieka ponad milion przedstawicieli mniejszości etnicznej przebywa obecnie w obozach w Xinjiangu. Protestujący wezwali również rząd Indonezji do przedsięwzięcia zdecydowanych działań na rzecz wywarcia presji na władzach w Pekinie, aby zaprzestały prześladowań muzułmanów. Minister bezpieczeństwa Indonezji - Mohammad Mahfud, poinformował o wezwaniu przez rząd chińskiego ambasadora - Xiao Qian, który złożył wyjaśnienia dotyczące sytuacji Ujgurów w Chinach.

II. POLITYKA W ASEAN

2 grudnia: w Birmie odbyły się protesty wyrażające poparcie dla szefowej rządu. Około 700 osób zgromadziło się w centrum Rangun, żeby udzielić poparcia Aung San Suu Kyi, która 10 grudnia wzięła udział w rozprawie prowadzonej przez Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości w sprawie zarzutów przeciwko rządowi Birmy, który miał się dopuścić ludobójstwa na muzułmańskiej mniejszości etnicznej Rohingja w sierpniu 2017 roku. Wniosek do MTS został złożony przez Gambię w imieniu Organizacja Współpracy Islamskiej. Aung San Suu Kyi jest laureatką Pokojowej Nagrody Nobla z 1991 roku za walkę na rzecz demokratyzacji kraju oraz obronę praw człowieka. W ostatnim czasie musiała zdecydowanie bronić reputacji kraju na arenie międzynarodowej. Mimo opinii misji rozpoznawczej ONZ, według której istnieją uzasadnione podejrzenia popełnienia zbrodni ludobójstwa, rząd Birmy stanowczo zaprzecza zarzutom. Dodaje jednak, że w przypadku przedstawienia niepodważalnych dowodów jest gotowy ukarać winnych.

2 grudnia: pierwsza biała księga obrony i bezpieczeństwa Malezji została przedstawiona parlamentowi. Minister obrony - Mohamad Sabu, poinformował, że pierwsza w historii biała księga określa strategiczne kierunki obrony narodowej w latach 2021–2030. Dokument, przygotowany w oparciu o narodową politykę obrony skupia się między innymi na nietradycyjnych zagrożeniach bezpieczeństwa transgranicznego. Biała księga to 90-stronicowy dokument składający się z ośmiu rozdziałów, a mianowicie wprowadzenia, perspektywy strategicznej, strategii obronnej, sił zbrojnych przyszłości, stosunków międzynarodowych w dziedzinie obronności, nauki, technologii i przemysłu obronnego, a także ostatniego dotyczącego reformacji i zarządzania. Wśród głównych zagrożeń dla Malezji wymieniono między innymi terroryzm i ekstremizm religijny, ataki cybernetyczne i piractwo morskie.

4 grudnia: Birma potwierdziła zmiany w Konstytucji przed upływem kadencji obecnego parlamentu. Marszałek parlamentu - U T Khun Myat, potwierdził, że komisja ds. zmian w konstytucji zakończy swoje prace przed upływem kadencji obecnego parlamentu z początkiem 2021 roku. W ostatnich wyborach większość zdobyła partia - Narodowa Liga na Rzecz Demokracji, z Aung San Suu Kyi na czele. Jednym z głównych haseł wyborczych była deklaracja zmiany konstytucji, w wyniku czego powołano specjalną komisję, która zebrała do tej pory 3700 propozycji zmian i poprawek od przedstawicieli wszystkich środowisk politycznych.

4 grudnia: zagraniczne firmy technologiczne zostały zobligowane do płacenia lokalnych podatków w Indonezji. Zgodnie z nowym rozporządzeniem, które właśnie zaczęło obowiązywać, wszystkie firmy technologiczne (między innymi takie jak Google czy Facebook) oferujące swoje usługi w Indonezji muszą płacić lokalne podatki, jak również wyznaczyć swoich miejscowych przedstawicieli, działających w imieniu firm. Przedsiębiorstwa, które prowadziły swoją działalność przed wprowadzeniem rozporządzenia zostały objęte dwuletnim okresem karencji. Gospodarka internetowa w Indonezji jest największa wśród państw Azji Południowo-Wschodniej,

a jej wartość w 2019 roku wyniosła 40 mld USD. Zgodnie z raportem sporządzonym przez Google, Temasek i Bain & Co, jej wartość ma wzrosnąć do 133 mld USD w 2025 roku. Biorąc pod uwagę niskie podatki od dochodów w Indonezji, pobieranie ich od działalności międzynarodowych gigantów technologicznych operujących w kraju stanowczo przyczyni się do wzrostu wpływów do budżetu państwa, dzięki czemu rząd będzie mógł przeznaczyć część środków na pobudzenie gospodarki czy rozbudowę infrastruktury. Zgodnie z zapowiedziami ministra finansów - Sri Mulyani Indrawati, rząd pracuje także nad obniżeniem podatku od osób prawnych, aby do 2023 roku został obniżony z 25% do 20%.

5 grudnia: Indonezja planuje rozbudowę sieci metra za 40 mld USD. Prezydent Joko Widodo przedstawił plan rozwoju gospodarki krajowej, oparty głównie na inwestycjach infrastrukturalnych, aby osiągnęła wartość 7 bln USD do 2045 roku. W ciągu najbliższych pięciu lat na rozbudowę infrastruktury planuje się przeznaczyć 455 mld USD, co ma nie tylko pobudzić krajowe przedsiębiorstwa, ale również pobudzić rywalizację między Chinami i Japonią o realizację kluczowych projektów. Jednym z nich jest rozbudowa sieci metra o sześć dodatkowych linii w Dżakarcie za 40 mld USD. Według specjalistów ds. transportu nowe połączenia metra wpłyną korzystnie na usprawnienie ruchu w stolicy i ograniczą zanieczyszczenie. Biorąc jednak pod uwagę brak wystarczających środków finansowych i technologii, to najprawdopodobniej Chiny lub Japonia będą odpowiedzialne za te projekty.

7 grudnia: Indonezja i Australia wydały wspólne oświadczenie w sprawie Morza Południowochińskiego. Po dorocznym spotkaniu w Denpasar ministrów spraw zagranicznych i obrony zarówno z Australii (Linda Reynolds, Marise Payne) jak i Indonezji (Retno Marsudi i Prabowo Subianto) zostało wydane wspólne oświadczenie. Tym razem przedstawiciele obu stron wyrazili poważne obawy dotyczące wydarzeń na Morzu Południowochińskim i potwierdzili znaczenie utrzymania pokoju, bezpieczeństwa i stabilności oraz swobody żeglugi i przelotów w regionie. Zwrócono także uwagę na negocjacje nad Kodeksem Postępowania między Chinami i ASEAN. Podkreślono, iż dokument powinien być merytoryczny, zgodny z prawem międzynarodowym oraz nie może naruszać interesów państw trzecich, nieuczestniczących w negocjacjach.

8 grudnia: Tajlandia opóźnia deportację rodziny lidera birmańskiej grupy zbrojnej. Żona i dwójka dzieci generała brygady Armi Arakanu - Tun Myat Naing, zostali aresztowani w północnej Tajlandii za nielegalne przekroczenie granicy, po tym jak rząd Birmy unieważnił paszporty rodziny. Rzecznik tajskej policji - Krisana Pattanacharoen, poinformował o przetransportowaniu rodziny do więzienia imigracyjnego w stolicy kraju, a także o opóźnieniu deportacji z uwagi na dobro prowadzonego postępowania śledczego. W ostatnim czasie panuje duża presja pomiędzy państwami Azji Południowo-Wschodniej żeby wydawać sobie nawzajem dysydentów, wbrew częstym sprzeciwom organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną praw człowieka. Tun Myat Naing jest jednym z głównych liderów grupy zbrojnej jednoczącej przedstawicieli mniejszości etnicznej ze stanu Arakan, która walczy z birmańskim wojskiem o większą autonomię i prawa obywatelskie. Region ten jest przedmiotem zainteresowania opinii międzynarodowej po tym jak w wyniku prześladowań ponad 730 tys. muzułmanów Rohingja uciekło do sąsiedniego Bangladeszu.

8 grudnia: Kambodża zwiększyła finansowanie władz lokalnych na 2020 rok. Podczas warsztatów poświęconych przygotowaniom budżetu na 2020 roku poinformowano o przeznaczeniu 900 mln USD administracji niższego szczebla. W porównaniu do budżetu na 2019 rok jest to wzrost o 276 mln USD. Minister służby cywilnej - Pich Bunthin, uzasadnił zwiększenie budżetu dla władz lokalnych, dążeniem do decentralizacji, które ma usprawnić realizowanie planów rozwojowych we wszystkich zakątkach państwa. Ponadto wpłynie to korzystnie na rozwój niezależności pracowników administracji i przyczyni się do zwiększenia ich kompetencji.

10 grudnia: premier Malezji potwierdził przekazanie władzy Anwarowi Ibrahimowi. Najstarszy premier na świecie - Mahathir Mohamad, który w wieku 94 lat sprawuje najwyższy urząd w państwie potwierdził swoje wcześniejsze deklaracje z kampanii wyborczej z 2018 roku, że przekaze władzę Anwarowi Ibrahimowi, pomimo nowych zarzutów o napaść seksualną. Nie dojdzie do tego jednak przed szczytem APEC, który ma mieć miejsce w listopadzie 2020 roku w Malezji, aby uniknąć niepotrzebnego zamieszania organizacyjnego. Jeżeli nie dojdzie do niespodziewanego pogorszenia stanu zdrowia Mohamada, będzie on pierwszym politykiem na świecie, który będzie dwukrotnie gospodarzem szczytu APEC.

10 grudnia: Malezja rozważa sprzedaż udziałów w Petronas własnym prowincjom. W wywiadzie udzielonym dla agencji prasowej Reutersa, premier Mahathir Mohamad poinformował o planach sprzedaży części udziałów państwowego giganta energetycznego prowincjom, w których znajdują się złoża ropy i gazu, w celu zdobycia dodatkowych środków finansowych dla pogrążonego w długach rządu. W ten sposób takie prowincje jak Sarawak czy Sabah (dysponujące bogatymi złożami surowców naturalnych na wodach Morza Południowochińskiego) będą miały wpływ na sposób działania Petronas, który jest trzecim na świecie eksporterem skroplonego gazu ziemnego.

10 grudnia: Laos i Rosja zorganizowały manewry wojskowe. Rzecznik Rosyjskiego Wschodniego Okręgu Wojskowego - Aleksander Gordiejew, poinformował o przeprowadzeniu pierwszych wspólnych manewrów wojskowych z Laosem - Laros 2019. Przez dziewięć dni 500 żołnierzy z obu państw weźmie udział w różnego rodzaju ćwiczeń militarnych, mających na celu zdobycie doświadczenia w używaniu sprzętu wojskowego i poruszania się w trudnym terenie. Oprócz żołnierzy w manewry będą zaangażowane rosyjskie czołgi T-72MS oraz opancerzone pojazdy rozpoznawcze. Ćwiczenia mają też na celu rozszerzenie dwustronnej współpracy na rzecz walki z międzynarodowym terroryzmem.

10 grudnia: radczynie stanu Birmy złożyła wyjaśnienia w Międzynarodowym Trybunale Sprawiedliwości. Laureatka Pokojowej Nagrody Nobla z 1991 roku – Aung San Suu Kyi, która stoi obecnie na czele rządu Birmy stawiała się na rozprawę Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w Hadze w sprawie zarzutów o popełnieniu zbrodni ludobójstwa na muzułmańskiej mniejszości etnicznej Rohingja w sierpniu 2017 roku. Wniosek o naruszenie konwencji o ludobójstwie z 1948 roku wniosła Gambia. W ciągu półgodzinnego wystąpienia Suu Kyi zaprzeczyła oskarżeniom Gambii jak również raportowi wysłanników ONZ, według których podczas operacji

wojskowej w 2017 roku, będącej odpowiedzią na ataki terrorystyczne, zginęło około 10 tys. osób. Radczynie stanu przyznała jednak, że w trakcie operacji wojskowej mogły zostać użyte środki nieproporcjonalne do zaistniałej sytuacji w wyniku czego doszło do przypadków śmiertelnych wśród cywilów, ale nie były to działania spełniające kryteria ludobójstwa. O postawie rządu Birmy świadczy chociażby fakt, że zatrzymano siedmiu żołnierzy, których oskarżono o zabójstwo 10 osób, za co skazano ich na 10 lat ciężkich robót, ale zostali wypuszczeni na wolność po niecałym roku w więzieniu. Na chwilę obecną MTS jest w trakcie pierwszego etapu, podczas którego może podjąć decyzję o zastosowaniu środków tymczasowych, czyli nakazu powstrzymania rządu Birmy od jakichkolwiek działań wymierzonych przeciwko Rohingja. Warto zaznaczyć, że do tej pory tylko trzy przypadki zostały oficjalnie uznane za ludobójstwo (w Kambodży pod koniec lat 70-tych, w Rwandzie w 1994 roku i w Bośni w 1995 roku). Prawnik Birmy - William Schabas, zwrócił się o odrzucenie wniosku Gambii, argumentując, że zgłoszona liczba 10 tys. ofiar śmiertelnych nie spełnia warunków formalnych ludobójstwa, określonych jako częściowe lub całkowite zniszczenie określonej grupy etnicznej.

10 grudnia: prezydent Filipin zniesie stan wojenny na południu kraju. Rzecznik prezydenta Rodrigo Duterte poinformował o planach zniesienia stanu wojennego na Mindanao do końca 2019 roku. Stan wojenny został wprowadzony w maju 2017 roku po tym jak doszło do ataku terrorystycznego w Marawi, zorganizowanego przez grupę Abu Sajjafa. Był on trzykrotnie przedłużany na wnioski prezydenta do Kongresu. Decyzja o zniesieniu stanu wojennego na południu kraju została podjęta w oparciu o raport przygotowany przez ministerstwo obrony, zgodnie z którym sytuacja w tym regionie została ustabilizowana i nie wykryto dalszej działalności organizacji terrorystycznych.

10 grudnia: Stany Zjednoczone nałożyły sankcje na bliskich współpracowników premiera Kambodży. Departament Skarbu USA nałożył sankcje na byłego szefa sztabu Królewskich Kambodżańskich Sił Zbrojnych (RCAF) – Kun Kim, i członka Kambodżańskiej Partii Ludowej - Try Pheap (w tym 11 spółek zarejestrowanych w Kambodży), ściśle powiązanych z premierem Hun Senem, oskarżając ich o korupcję. Według przedstawicieli departamentu Kun Kim czerpał korzyści finansowe od chińskich podmiotów państwowych, inwestujących w prowincji Kaôh Kông. Natomiast Try Pheap jest odpowiedzialny za prowadzenia przedsiębiorstwa zajmującego się nielegalną wycinką lasów. Rzecznik rządzącej partii – senator Sok Eysan, stwierdził, że amerykańskie sankcje nie są skutecznym narzędziem nacisku i mają na celu tylko i wyłącznie wzmocnić przedstawicieli opozycji politycznej. Według analityków sankcje są działaniem odwetowym za prześladowanie opozycji w Kambodży, a także mogą być odpowiedzią na podejrzenia współpracy militarnej Chin i Kambodży, zwłaszcza w kontekście dużego projektu infrastrukturalnego na wybrzeżu, gdzie ma zostać zbudowane lotnisko i port.

11 grudnia: komisja wyborcza Tajlandii złożyła wniosek o rozwiązanie opozycyjnej partii. Komisja wyborcza na mocy art. 72 ustawy o partiach politycznych wniosła do Trybunału Konstytucyjnego wniosek o rozwiązanie partii Future Forward, która w wyborach z marca 2019 roku zajęła trzecie miejsce. Według komisji wątpliwości budzą dwie pożyczki udzielone partii przez

jego lidera - Thanathorn Juangroongruangkit, który w styczniu przekazał 5,3 mln USD, a w kwietniu 994 tys. USD. Warto zaznaczyć, iż rozwiązanie partii może wiązać się z utratą mandatów przez jej posłów. Sekretarz generalny partii zwrócił uwagę, że komisja wyborcza nie uzasadniła, na jakich podstawach uważa, iż pożyczki naruszyły ustawę. Prawo w Tajlandii nie zabrania partiom politycznym zaciągania pożyczek, o ile są spłacane w terminie z odpowiednimi odsetkami. Thanathorn Juangroongruangkit niejednokrotnie oskarżał rząd, o prześladowanie jego i członków jego ugrupowania politycznego, co wciąż świadczy o braku demokratycznych standardów w kraju.

12 grudnia: Malezja przejęła wietnamski tankowiec nielegalnie zakotwiczony u wybrzeży kraju. Urzędnicy agencji morskiej Malezji poinformowali, że przejęty został wietnamski tankowiec Viet Tin 01, który był zakotwiczony bez zezwolenia u wybrzeży stanu Johor. Według doniesień medialnych wietnamska jednostka przebywała pod koniec lutego 2019 roku w północnokoreańskim porcie w Nampo z ładunkiem 2000 ton benzyny. Nie ma jednak dowodów czy ładunek został wyładowany w tym porcie co stanowiłoby pogwałcenie sankcji ONZ nałożonych na Koreę Północną. Malezyjska agencja ds. egzekwowania przepisów morskich (MMEA) dokonała inspekcji statku, na którym znajdował się tylko główny inżynier. Po tym jak statek opuścił port w Nampo był widziany w chińskich portach w Shidao i w Szanghaju. Według dokumentów jednostka jest zarejestrowana na firmę Viet Trust Shipping Corp. z siedzibą w Ho Chi Minh. Rzecznik MMEA poinformował, że właściciel nadal nie zażądał zwrotu tankowca.

12 grudnia: dowódca amerykańskiej floty na Pacyfiku złożył wizytę w Tajlandii. Admirał John Aquilino podczas swojej wizyty w Bangkoku wyraził wsparcie dla państw Azji Południowo-Wschodniej, a także potępił budowę przez Chiny sztucznych wysp na Morzu Południowochińskim. Zapewnił o obecności amerykańskiej w regionie, o czym mogą chociażby świadczyć liczne misje swobody żeglugi.

12 grudnia: dwa japońskie statki złożyły wizytę w wietnamskim porcie. Japońskie trałowce JS Bungo i JS Takashima zacumowały w porcie w Tien Sa na czterodniową wizytę. Ponad 180 marynarzy pod dowództwem kapitana Ikubo Seiji wzięło udział w spotkaniach i szkoleniach z wietnamskimi marynarzami w siedzibie naczelnego dowództwa marynarki wojennej w Da Nang. Wietnam jest siódmym przystankiem japońskich statków po tym jak odwiedziły porty na Filipinach, Malediwach, Bangladeszu, Bahrajnie, Indiach i Malezji.

13 grudnia: Wietnam i Kambodża zrealizowały wspólne ćwiczenia wojskowe. Wojska dwóch państw wzięły udział w pięciodniowych ćwiczeniach z zakresu pomocy humanitarnej wzdłuż granicy w prowincji Svay Rieng. Wzięło w nich udział łącznie około 1400 osób, w tym 250 żołnierzy wietnamskich. Generał dywizji - Thong Solimo, poinformował, że ćwiczenia skupione zostały na pomocy w przypadku katastrof, działaniach humanitarnych i utrzymaniu bezpieczeństwa granic między dwoma krajami.

13 grudnia: Malezja zgodziła się na ekstradycję obywatela Korei Północnej do Stanów Zjednoczonych. Malezyjski sąd wyraził zgodę na ekstradycję Mun Chol Myonga, oskarżonego

przez FBI o pranie brudnych pieniędzy w latach 2013-2018 dla zorganizowanych grup przestępczych na całym świecie. Adwokat oskarżonego - Jagjit Singh, zapowiedział już apelację do Sądu Najwyższego. Mun Chol Myong mieszkał w Malezji od 2008 roku, ale w 2014 roku rozpoczął pracę dla Sinsar Trading Pte. Ltd. w Singapurze jako kierownik ds. rozwoju biznesu, po czym w 2017 roku powrócił do Malezji. W swoich zeznaniach utrzymuje, że jego aresztowanie jest motywowane tylko i wyłącznie względami politycznymi, ponieważ żaden inny pracownik Sinsar Trading Pte. Ltd. nie został aresztowany. Wyrok Sądu Najwyższego rozstrzygnie całą sprawę, ale nie wcześniej niż za kilka miesięcy.

14 grudnia: w Tajlandii odbył się największy protest od czasu zamachu stanu w 2014 roku.

Lider opozycyjnej partii Future Forward - Thanathorn Juangroongruangkit, w ciągu jednego dnia zmobilizował ponad kilka tysięcy osób (według rzecznika partii 10 tys.) do wzięcia udziału w nielegalnym wiecu w centrum Bangkoku w pobliżu centrum handlowego MBK Centre. Jeden z największych przeciwników rządu w Tajlandii postanowił zorganizować protest przeciwko atakom na niego i jego partii. Miesiąc temu Trybunał Konstytucyjny pozbawił Thanathorna mandatu poselskiego, ponieważ posiadał akcje spółki medialnej w dniu zarejestrowania swojej kandydatury w wyborach. Natomiast na początku grudnia komisja wyborcza zwróciła się z wnioskiem do Trybunału o rozwiązanie Future Forward, ponieważ partia otrzymała dwie pożyczki od swojego lidera. Thanathorn poinformował na wiecu o podpisaniu porozumienia z sześcioma innymi partiami opozycyjnymi w sprawie walki o zmianę konstytucji, która została opracowana przez juntę wojskową przed wyborami.

15 grudnia: Malezja opublikuje mapę przedstawiającą regiony objęte pozwoleniem na produkcję oleju palmowego. Rząd Malezji wspólnie z malezyjską radą ds. oleju palmowego (MSPO) podjął decyzję o opracowaniu i publikacji mapy z wykazem udzielonych koncesji na produkcję oleju palmowego. W ten sposób obie strony planują osiągnąć 100% wykrywalności wszystkich nielegalnych plantacji oleju palmowego. Rząd w Kuala Lumpur dąży do poprawy swojego wizerunku na arenie międzynarodowej w związku z walką z Unią Europejską, która nałożyła ograniczenia na import produktów wytwarzanych z udziałem oleju palmowego (w tym biopaliwa), którego Malezja jest jednym z największych producentów na świecie. Zgodnie z raportem przygotowanym przez MSPO na dzień 30 listopada 2019 roku ponad 60% gospodarstw produkujących olej palmowy uzyskało oficjalne certyfikaty.

15 grudnia: Malezja planuje szczepić wszystkich zagranicznych gości w obawie przed epidemią groźnej choroby. Państwowa agencja prasowa Bernama powołując się na ministra zdrowia - Noor Hisham Abdullah, poinformowała o wprowadzeniu programu szczepień dla obcokrajowców wjeżdżających do Malezji. Decyzja ma głównie związek z przypadkiem wykrycia zakażenia polio, co jest pierwszym przypadkiem tej choroby w Malezji od 30 lat. Według raportu ministerstwa zdrowia około 20-30% zagranicznych turystów (zwłaszcza w stanach Sabah i Sarawak na wyspie Borneo) nie jest objętych badaniami przesiewowymi. Malezja wspólnie z Filipinami będzie się starała o dotacje UNICEF w celu uzyskania dotacji do zakupu potrzebnych szczepionek.

15 grudnia: Indonezja wniosła pozew do Światowej Organizacji Handlu przeciwko Unii Europejskiej. Indonezyjski rząd wniósł 9 grudnia pozew do Światowej Organizacji Handlu w sprawie dyskryminacji eksportu oleju palmowego przez nowe regulacje Unii Europejskie, ograniczające wykorzystanie biopaliw produkowanych z tego właśnie surowca. Dyrektor generalny handlu zagranicznego Indonezji - Wisnu Wardhana, stwierdził, że unijne ograniczenia nie tylko negatywnie wpłyną na indonezyjski eksport, ale również odbiją się na międzynarodowej percepcji tego produktu, co przełoży się na spadek zapotrzebowania, a w następnej kolejności na obniżkę cen. Jest to kluczowa kwestia dla Indonezji, która jest największym producentem oleju palmowego. Unia Europejska wprowadziła ograniczenia na ten surowiec w obawie przed kontynuacją wycinki lasów w celu tworzenia nowych plantacji, co ma negatywny wpływ na środowisko naturalne.

16 grudnia: filipiński sąd odrzucił roszczenia wobec rodziny dyktatora. Sąd wydał 58-stronicowe orzeczenie, w którym stwierdził, że nie ma wystarczających dowodów, żeby nakazać członkom rodziny byłego dyktatora (Ferdynand Marcos) zwrot nielegalnie przywłaszczonego majątku o wartości 3,93 mld USD. Ferdynand Marcos rządził na Filipinach przez 20 lat, z czego przez 14 lat obowiązywał stan wojenny. Według nieoficjalnych szacunków, przez cały ten okres rodzina zgromadziła majątek w wysokości 10 mld USD, na co składały się nieruchomości, dzieła sztuki, biżuteria i wiele innych przedmiotów. Podobne zarzuty przeciwko Marcosom zostały oddalone w trzech innych sprawach z sierpnia, września i października 2019 roku. Członkowie rodziny zmarłego dyktatora oprócz dużego majątku, wciąż dysponują znaczącymi wpływami w kraju. Żona zmarłego – Imelda Marcos, czterokrotnie pełniła stanowisko kongresmenki. Z kolei córka – Imee Marcos oraz syn – Ferdinand Marcos Junior, zasiadają w senacie. Według spekulacji to właśnie Ferdinand Marcos ma największe szanse na przejęcie stanowiska prezydenta Filipin w 2022 roku.

17 grudnia: Indonezja opóźniła przekazanie do parlamentu nowej ustawy podatkowej. Wiceminister finansów - Suahasil Nazara, poinformował dziennikarzy na konferencji prasowej, że projekt nowej ustawy podatkowej zostanie przekazany parlamentowi na początku stycznia, żeby na pierwszych obradach 13 stycznia mogły się rozpocząć prace legislacyjne. Wśród głównych zmian znajduje się obniżenie podatków dla przedsiębiorstw oraz nałożenie dodatkowych obowiązków na duże przedsiębiorstwa internetowe. Biorąc pod uwagę fakt, że koalicja rządząca kontroluje 74% miejsc w parlamencie ustawa powinna zostać przejęta bez większych trudności.

17 grudnia: birmańska marynarka wojenna zatrzymała łódź z uciekającymi Rohingja. Rzecznik wojska - Tun Tun Nyi, poinformował o przechwyceniu przez marynarkę wojenną łodzi u wybrzeży miasteczka Kawthaung, na której znajdowało się 173 przedstawicieli muzułmańskiej mniejszości etnicznej Rohingja (w tym 22 dzieci). Według nieoficjalnych informacji łódź miała dotrzeć do Malezji, zdominowanej przez muzułmanów. Od czasu zaostrzenia konfliktu na tle religijnym i etnicznym w sierpniu 2017 roku coraz więcej ludzi decyduje się na ucieczkę do innych państw, co często kończy się tragicznymi wypadkami.

17 grudnia: tajscy rybacy protestują przeciwko zaostrzeniu przepisów. Kilka tysięcy rybaków z 22 prowincji w Tajlandii wzięło udział w proteście przed siedzibą ministerstwa rolnictwa w Bangkoku. Prezes Narodowego Stowarzyszenia Rybołówstwa Tajlandii (NFAT) - Mongkol Sukcharoenkana, przedstawił listę żądań, wśród których znalazło się między innymi złagodzenie ograniczeń połowów oraz przyznanie specjalnych funduszy pomocowych dla rybaków. Zaostrzenie regulacji w połowach zostało wprowadzone po ostrzeżeniach Unii Europejskiej, która zagroziła zakazem eksportu ryb i owoców morza z Tajlandii. Była to reakcja na niszczenie morskiego ekosystemu przez nielegalne i niekontrolowane połowy przez tajskich rybaków. Ograniczenia spowodowały jednak duży kryzys, ponieważ rybołówstwo jest jedną z głównych gałęzi gospodarki tego kraju. Wiceminister rolnictwa - Alongkorn Ponlaboot, poinformował protestujących o planie pożyczki w wysokości 341 mln USD dla najbardziej potrzebujących oraz kolejnych 235 mln USD na wykup 2700 kutrów rybackich, który czeka na zatwierdzenie przez rząd.

18 grudnia: Stany Zjednoczone oskarżyły Indonezyjczyka o złamanie irańskich sankcji. Amerykański Departament Sprawiedliwości oskarżył prezesa PT MS Aero Support - Sunakro Kuntjoro, o dostarczenie w latach 2011-2018 nowych i naprawionych części do samolotów o wartości milionów USD irańskiej firmie lotniczej objętej sankcjami - Mahan Air. Akt oskarżenia złożono w sądzie federalnym w Waszyngtonie i obejmuje osiem przypadków łamania sankcji, prania brudnych pieniędzy i składania fałszywych oświadczeń. Niektóre naprawione komponenty były wysyłane do naprawy do Stanów Zjednoczonych przez Singapur, Hongkong oraz Tajlandię. Irańska firma została wpisana na czarną listę za powiązania z Korpusem Strażników Rewolucji Islamskiej w 2011 roku.

18 grudnia: prezydent Indonezji zlecił przyspieszenie prac nad przeniesieniem stolicy kraju. Joko Widodo zapowiedział powołanie w styczniu 2020 roku komisji, która będzie odpowiedzialna za proces relokacji stolicy państwa do prowincji Wschodni Kalimantan. Projekt wyceńiony na 33 mld USD ma zostać przyspieszony i zamiast 2024 roku, prezydent chce zakończyć prace już rok wcześniej. Pod budowę stolicy wyznaczono obszar 256 tys. hektarów, a prace nad budową pierwszych budynków rządowych mają się już rozpocząć w 2020 roku.

23 grudnia: dostrzeżono rosnącą aktywność wietnamskich grup hakerskich. Według firmy CrowdStrike zajmującej się cyberbezpieczeństwem wietnamska grupa hakerów, powiązanych z rządem znana pod nazwą APT32 zwiększyła swoją aktywność w ostatnim czasie, zwłaszcza wśród państw Azji Południowo-Wschodniej. Działalność grupy obejmuje między innymi kradzież własności intelektualnej, zwłaszcza w przemyśle motoryzacyjnym. Według nieoficjalnych doniesień zaatakowane zostały oddziały takich producentów jak Toyota i Hyundai. Według CrowdStrike wzrost aktywności chińskich hakerów rozpoczął się w 2012 roku i cały czas rośnie. Najprawdopodobniej jest to efekt widocznych korzyści jakie Chiny uzyskały poprzez swoje działania, co zostało zauważone w Hanoi. Z kolei słowacka firma zajmująca się bezpieczeństwem cybernetycznym – Eset, donosi, iż grupa APT32 wykorzystuje również media społecznościowe, takie jak Facebook do atakowania komputerów osób prowadzących działalność polityczną w kraju.

23 grudnia: Indonezja ogłosiła zwycięski projekt budowy pierwszego etapu nowej stolicy.

Minister robót publicznych - Basuki Hadimuljono, ogłosił, że projekt "Forest Archipelago City" zwyciężył spośród 750 innych propozycji na budowę pierwszego etapu administracyjnej części nowej stolicy o powierzchni 5600 hektarów. Zespół odpowiedzialny za przygotowanie projektu składał się z 10 lokalnych i zagranicznych ekspertów z różnych dziedzin: architektury, planowania urbanistycznego, transportu, środowiska i inteligentnych miast. Jeden z członków grupy - Sibarani Sofian, stwierdził, że największym wyzwaniem w trakcie przygotowywania projektu było zintegrowanie miejskiego systemu z istniejącą przyrodą. Plan wykorzystał mniej niż połowę z udostępnianego obszaru, dzięki czemu wiele terenów zielonych i mokradeł nie zostanie zniszczonych. Taka wersja projektu może zwiększyć poparcie dla budowy nowej stolicy przez ekologów.

24 grudnia: inwestorzy z Turcji wyrazili zainteresowanie energetycznym sektorem Kambodży.

Szef tureckiego Stowarzyszenia Eksporterów Urządzeń i Usług Energetycznych (EESEA) - Guven Uckan, podczas swojego spotkania z szefami kambodżańskiej Izby Handlowej zapowiedział realizację w kwietniu 2020 roku wizyty delegacji z przedstawicielami 12 największych przedsiębiorstw w Turcji, specjalizujących się w produkcji energii elektrycznej i różnego rodzaju urządzeń. Przedstawiciele rządu z radością przyjęli informację i zainteresowaniu tureckich firm w inwestycje w sektor energetyczny, biorąc pod uwagę rosnący popyt na energię w kraju. Jest to efekt ostatniego spotkania między premierami obu państw w Tadżykistanie w czerwcu 2019 roku podczas konferencji CICA (Conference on Interaction and Confidence-Building Measures in Asia).

25 grudnia: premier Wietnamu wezwał do intensyfikacji działań na rzecz bezpieczeństwa energetycznego.

Podczas konferencji poświęconej wydajności energetycznej premier Nguyen Xuan Phuc wezwał firmę Vietnam Electricity do zwiększenia swoich możliwości, jeżeli chodzi o produkcję energii elektrycznej, które umożliwią nieskrępowany rozwój społeczno-gospodarczy kraju. Zgodnie z raportem za 2019 r. przedstawionym podczas konferencji moc wytwórcza Vietnam Electricity została oszacowana na 29 tys. MW, co odpowiada 54% państwowego zapotrzebowania. Z kolei produkcja firm komercyjnych wzrosła w ciągu roku o 8,9% i osiągnęła wartość 209,5 mld kWh. Oprócz tego raport wskazuje, iż Vietnam Electricity zakończyło budowę 196 nowych instalacji i podłączyło 192 projekty energetyczne do głównej sieci. W rankingu pokazującym index dostępności energii elektrycznej w 2019 roku, Wietnam zajął 27. pozycję na 190 państw, co świadczy o wyraźnej poprawie sytuacji pod tym względem. Podczas konferencji oprócz ewaluacji osiągnięć z ostatniego roku poruszono także zagrożenia czekające państwo w 2020 roku, do których zaliczono między innymi niedobory w zbiornikach wody, powolna realizacja nowych projektów energetycznych oraz spadająca ilość surowców energetycznych.

26 grudnia: Wietnam zainwestował zagranicą 508,14 mln USD w 2019 roku.

Według danych Agencji Inwestycji Zagranicznych ministerstwa planowania i inwestycji w 2019 roku wietnamscy przedsiębiorcy zainwestowali w 32 państwach na całym świecie 508,14 mln USD. Na pierwszym miejscu znalazła się Australia z kwotą 154,6 mln USD, co stanowi 30,4% wszystkich inwestycji.

Stany Zjednoczone z wynikiem 93,4 mln USD ulokowanych w 26 projektach znalazły się na drugim miejscu. Kolejne miejsca zajęły odpowiednio Kambodża, Hiszpania, Singapur i Kanada.

26 grudnia: bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Wietnamie pobiły rekord w 2019 roku.

Według doniesień Agencji Inwestycji Zagranicznych (FIA) działającej w ramach ministerstwa planowania i inwestycji Wietnam osiągnął najwyższy poziom bezpośrednich inwestycji zagranicznych (biz) od 10 lat. W 2019 roku (a ściślej mówiąc do 20 grudnia 2019 roku) zainwestowano 38,02 mld USD. Licencję uzyskało 3883 nowych projektów, co oznacza wzrost o 27,5% w porównaniu do 2018 roku i daje 16,75 mld USD nowego kapitału. Oprócz tego 1381 projektów zwiększyło swój kapitał o 18,1% w porównaniu do roku ubiegłego. Sektor biz zarobił 181,35 mld USD w ramach eksportu, a wydał na import 145,5 mld USD. W związku z tym zaobserwować można dodatni bilans, który wyniósł 35,86 mld USD.

26 grudnia: Indonezja i Filipiny współpracują na rzecz uwolnienia zakładnika z rąk terrorystów.

Obywatel Indonezji - Muhammad Farhan, został porwany podczas żeglugi na wodach w pobliżu malezyjskiej prowincji Sabah przez Grupę Abu Sajjafa. Minister spraw zagranicznych Indonezji - Retno Marsudi, skontaktował się w tej sprawie z ministrem obrony Filipin - Delfin Lorenzana, który zadeklarował wykorzystanie wszelkie możliwych środków mających na celu uwolnienie zakładnika. Minister obrony Indonezji - Prabowo Subianto, również zapowiedział stały kontakt i współpracę ze swoim odpowiednikiem. Terrorysty z Grupy Abu Sajjafa zażądali okupu w wysokości 567 174,8 USD.

26 grudnia: japońska firma zainwestuje w budowę centrum handlowego w Kambodży.

Rada Rozwoju Kambodży zatwierdziła projekt budowy trzeciego centrum handlowego przez japońską firmę Aeon Mall Co za kwotę 289,6 mln USD. Zgodnie z planami japońskiej firmy galeria handlowa będzie oddalona około 7 km od centrum Phnom Penh i będzie miało powierzchnię 174 tys. m². Budowa kolejnego centrum handlowego jest odpowiedzią na badania, z których wynika, że w Kambodży dynamicznie rozwija się klasa średnia. Pierwsze centrum należące do Aeon Mall Co w zostało zbudowane w 2014 za kwotę 205 mln USD, a drugie w czerwcu 2018 roku za 120 mln USD.

26 grudnia: Wietnam dąży do rozbudowy swojego sektora energetycznego.

Zgodnie z decyzją wietnamskiego rządu z 19 grudnia projekt elektrowni gazowej Bac Lieu LNG-to-Power zostanie zrealizowany przez pochodzącą z Singapuru firmę Delta Offshore Energy. W jego skład oprócz budowy elektrowni wchodzi również morski terminal importowy LNG, z którego gaz będzie transportowany rurociągiem bezpośrednio do elektrowni. Doszło w ostatnim czasie do postępów w negocjacjach dotyczących importu gazu, który będzie pochodził z placówki Magnolia LNG. Zostanie ona w najbliższym czasie zbudowana przez australijsko-amerykańską firmę LNG Limited w pobliżu miasta Lake Charles w Stanach Zjednoczonych. Firma uzyskała już pozwolenie od władz federalnych na wydobycie 8 mln ton metrycznych LNG rocznie (będzie się ubiegała o zwiększenie tej ilości o dodatkowe 800 tys. ton), natomiast roczne dostawy gazu do Wietnamu będą stanowić ¼ całego wydobycia.

27 grudnia: Filipiny zwiększają restrykcje wjazdowe dla obywateli Stanów Zjednoczonych.

Prezydent Rodrigo Duterte podjął decyzję o objęciu zakazu wjazdu na Filipiny dla dwóch amerykańskich senatorów (Richard Durbin i Patrick Leahy), którzy domagają się zakazu wjazdu do Stanów Zjednoczonych dla wszystkich filipińskich urzędników, będących zaangażowanych w aresztowanie filipińskiej senator - Leila de Lima, znanej z otwartej krytyki polityki prowadzonej przez Duterte. Filipiński prezydent podjął działania po tym jak amerykański Kongres zatwierdził budżet na 2020 roku, w którym znajdują się informacje o zakazie postulowanym przez dwóch senatorów. Leila de Lima została aresztowana w 2017 roku za przestępstwa narkotykowe, zaraz po tym jak zaczęła kierować zarzuty pod adresem Rodrigo Duterte o udział w masowych zabójstwach, będących efektem jego sztandarowego programu walki z zorganizowanymi grupami przestępczymi, zajmującymi się handlem narkotykami. Rzecznik prezydenta - Salvador Panelo, poinformował, że zaostrenie warunków wjazdowych może zostać rozszerzone na wszystkich amerykańskich obywateli, jeżeli Waszyngton nadal będzie ingerował w wewnętrzne sprawy państwa. Na chwilę obecną obywatele Stanów Zjednoczonych mogą przyjeżdżać na Filipiny na okres do 30 dni bez obowiązku wizowego.

27 grudnia: Japonia udzieliła poparcia Birmie w sprawie oskarżeń o ludobójstwo. Japoński ambasador w Birmie - Ichiro Maruyama, poinformował na konferencji prasowej, że rząd w Tokio nie wierzy, żeby Tatmadaw było odpowiedzialne z zbrodnię ludobójstwa na muzułmańskiej mniejszości etnicznej Rohingja. Jego zdaniem reakcja sił zbrojnych Birmy była tylko i wyłącznie odpowiedzią na ataki Armii Zbawienia Rohingja z Arakanu na posterunki policji, do których doszło w 2016 i 2017 roku. Warto zaznaczyć, że Japonia jest pierwszym państwem, które tak stanowczo poparło stanowisko Birmy, zwłaszcza w kontekście rozprawy w Międzynarodowym Trybunale Sprawiedliwości. Punktem przełomowym była wizyta w Birmie w dniach 21-25 grudnia członka japońskiej izby wyższej z partii Komeito, która jest członkiem japońskiego rządu koalicyjnego - Natsuo Yamaguchi. Japoński polityk spotkał się nie tylko z szefową rządu – Aung San Suu Kyi, ale również z dowódcą wojskowym – starszym generałem Min Aung Hlaing.

28 grudnia: były wietnamski minister został skazany na dożywocie za korupcję. Po dwutygodniowym procesie były minister informacji i komunikacji - Nguyen Bac Son, został skazany na dożywocie za przyjęcie łapówki w wysokości 3 mln USD w 2016 roku podczas przejęcia części usług telewizji cyfrowej przez państwową spółkę Mobifone. Son zlecił transakcję polegającą na zakupie 95% udziałów w zadłużonej firmie Audio Visual Global (AVG) za kwotę 383,83 mln USD – cena była zawyżona ponad 10-krotnie. Oprócz wyroku za korupcję otrzymał dodatkowy w wysokości 16 lat pozbawienia wolności za naruszenia przepisów dotyczących zarządzania inwestycjami publicznymi. Oprócz byłego ministra skazano również jego następcę - Truong Minh Tuan, na karę 14 lat pozbawienia wolności za przyjęcie 500 tys. USD łapówek. Le Nam Tra, były prezes Mobifone i Cao Duy Hai, były dyrektor wykonawczy firmy, zostali skazani odpowiednio na 23 lata i 14 lat więzienia pod zarzutem przekupstwa i niewłaściwego zarządzania. Pierwszy skazany przyjął 2,5 mln USD łapówki a drugi 500 tys. USD.

29 grudnia: lider opozycji w Tajlandii został wybrany najbardziej lubianym politykiem. Stojący na czele partii Future Forward - Thanathorn Juangroongruangkit, został wybrany ulubionym

politykiem społeczeństwa w 2019 roku według ankiety przeprowadzonej przez Uniwersytet w Bangkoku. Ankieta została przeprowadzona w dniach 9-12 grudnia wśród 1228 osób w wieku powyżej 18 lat w całym kraju. Respondenci zostali poproszeni o podanie nazwiska osób, które darzą największą sympatią w różnych kategoriach w 2019 roku. Wśród polityków pierwsze miejsce zajął Thanathorn Juangroongruangkit z wynikiem 32% poparcia. Za nim znalazł się obecny premier - Prayut Chan-o-cha, z poparciem 29,2%.

KOMENTARZ

Rok 2020 może się okazać przełomowy dla polityki zagranicznej Wietnamu w związku z objęciem ważnych funkcji dla polityki regionalnej i międzynarodowej.

Polityka zagraniczna Wietnamu od czasu reform Doi Moi z końca lat 80-tych XX wieku doprowadzała do zwiększenia nacisku na integrację polityczną i gospodarczą z państwami regionu jak i na arenie międzynarodowej. Ewolucja objęła szereg priorytetów, do których można między innymi zaliczyć zacieśnienie relacji z państwami regionu Mekong, gdzie rząd w Hanoi odgrywa jedną z głównych ról. Ponadto zintensyfikowano wysiłki na rzecz zwiększenia swojego znaczenia w Stowarzyszeniu Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN), przy jednoczesnym balansowaniu wpływów mocarstw globalnych takich jak Chiny, Rosja czy Stany Zjednoczone.

W 2020 roku Wietnam nie tylko obejmie roczną prezydencję w ASEAN, ale również będzie jednym z dziesięciu niestałych członków Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) przez okres dwóch lat. Socjalistyczna Republika Wietnamu od momentu przystąpienia do ASEAN w 1995 roku sprawowała prezydencję dwukrotnie. Pierwszy raz w 1998 roku, a później w 2010 roku, przy czym nie jest to zasługa rządu w Hanoi, ponieważ prezydencja w ASEAN zmienia się pomiędzy wszystkimi dziesięcioma państwami członkowskimi w porządku alfabetycznym. W styczniu przewodnictwo w Radzie Bezpieczeństwa zostanie przejęte od Stanów Zjednoczonych właśnie przez Wietnam. Warto zaznaczyć, iż ostatni raz Wietnam był członkiem Rady Bezpieczeństwa w latach 2008-2009, po tym jak został przyjęty do ONZ w 1976 roku.

Oprócz możliwości, które wiążą się z równoczesnym piastowaniem dwóch ważnych stanowisk, władze w Hanoi będą musiały sprostać licznym wyzwaniom, wynikającym ze skomplikowanej sytuacji geopolitycznej. Na pierwszy plan z pewnością wysuwa się rywalizacja pomiędzy Stanami Zjednoczonymi i Chinami, która pod postacią wojny handlowej ma wyjątkowo dużą siłę oddziaływania na gospodarkę państw Azji Południowo-Wschodniej i budzi wiele kontrowersji, jeżeli chodzi o ideę wolnego handlu i multilateralizmu. Ponadto na 2020 rok przypada dziesiąte spotkanie ministrów obrony w formacie ASEAN+, postrzegane jako najważniejsze forum, na którym omawiane są główne zagrożenia dla bezpieczeństwa w regionie. Dochodzi do tego symboliczne znaczenie, ponieważ pierwsza edycja tego forum przypadała na prezydencję Wietnamu w ASEAN w 2010 roku.

Wietnam jak i inne państwa rozwijające się powoli zdaje sobie sprawę, że intensywna integracja ze światem na przestrzeni ostatnich lat jest źródłem zarówno korzyści jak i zagrożeń. Z jednej strony otwarcie swojego rynku przyczyniło się do rozwoju gospodarczego, modernizacji i rozbudowy infrastrukturalnej. Z drugiej zaś strony państwo stało się

nie tylko bardziej narażone na różnego rodzaju przejawy protekcjonizmu (o czym świadczy chociażby wycofanie się Stanów Zjednoczonych z Partnerstwa Transpacyficznego, co doprowadziło do przekształcenia tej inicjatywy w Wszechstronne i Progresywne Porozumienie na rzecz Partnerstwa Transpacyficznego o wyraźnie mniejszym znaczeniu), ale musi się w większym stopniu liczyć z ochroną praw człowieka (np. w stosunku do opozycji politycznej w kraju), przestrzeganiem międzynarodowych sankcji (np. w stosunku do Korei Północnej czy Iranu) oraz zrewidować swoje podejście do cyberbezpieczeństwa (ograniczyć ataki grup hakerskich takich jak APT32).

W nadchodzącym roku może dojść do destabilizacji regionu na wielu różnych płaszczyznach. Z punktu widzenia bezpieczeństwa najbardziej niepokojącymi kwestiami jest eskalacja kryzysu w Korei Północnej, wynikająca z programu nuklearnego. Nie można także zapominać o sporze terytorialnym na Morzu Południowochińskim, w który bezpośrednio zaangażowane są Chiny, Tajwan, Wietnam, Malezja, Filipiny i Brunei, ale jest też obiektem zainteresowania ze strony Stanów Zjednoczonych oraz innych państw zachodniej hemisfery. Biorąc pod uwagę asertywną politykę Xi Jinpinga jak i nieobliczalny charakter Kim Dzong Un'a trudno jest opracować długoterminową strategię, zapewniającą utrzymanie porządku regionalnego. Do tego wszystkiego należy jeszcze dodać kryzys klimatyczny oraz rosnącą liczbę aktywistów wywierających presję na rządach krajowych, aby przeciwdziałać negatywny skutkom zmian klimatycznych i dążyć do neutralności energetycznej. Coraz trudniejszy dostęp do surowców energetycznych będzie tylko i wyłącznie sprzyjał pojawianiu się nowych antagonizmów, a co za tym idzie osiągnięcie kompromisu między poszczególnymi państwami będzie utrudnione.

Ostatnim, ale nie mniej ważnym elementem piastowania przez Wietnam dwóch, tak eksponowanych funkcji będą implikacje na wewnętrzną sytuację w kraju. Komunistyczna Partia Wietnamu (KPW) musi dbać o rozwój państwa, żeby nie dopuścić do podważenia przez obywateli swojej legitymizacji władzy. Jeżeli polityka zagraniczna prowadzona przez rząd w Hanoi przyczyni się do destabilizacji regionu, konsekwencje będą druzgocące dla gospodarki, co z kolei odbije się na jakości życia Wietnamczyków. Ponadto opozycja w kraju może wykorzystać fakt, że na Hanoi będą skupione oczy Waszyngtonu i innych zagranicznych stolic, żeby zintensyfikować działania na rzecz poszerzenia swojej strefy wpływów w kraju. Stanowcza reakcja KPW mająca na celu uciszenie opozycji może nie tylko zaszkodzić rządowi w realizacji zadań w ramach nowych funkcji, ale niewykluczone, iż spotka się z o wiele szybszą i bardziej zdecydowaną reakcją państw stojących na straży demokratycznych wartości.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

